

¹Amikor bemégy arra a földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül, birtokba veszed azt, és letelepszel rajta, ²akkor vedd a föld termésének a legjavát, amelyet behordasz földedről, melyet Istened, az ÚR ad neked; tedd egy kosárba, és menj el arra a helyre, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakjék az ő neve. ³Menj el a paphoz, aki abban az időben szolgálatban lesz, és ezt mondd neki: Vallást teszek ma az ÚR Isten előtt, hogy bejöttem arra a földre, amelyet esküvel ígért az ÚR atyáinknak, hogy nekünk adja. ⁴A pap vegye el kezedből a kosarat, és tegye le Istenednek, az ÚRnak oltára elé. ⁵Te pedig ezt mondd Istenednek, az ÚRnak a színe előtt: Bolyongó arámi volt az őszám, aki lement Egyiptomba, és jövevény volt ott kevesedmagával, de nagy, erős és hatalmas néppé lett ott. ⁶Az egyiptomiak azonban rosszul bántak velünk, nyomorgattak, és kemény rabszolgamunkát végeztettek velünk. ⁷Akkor az ÚRhoz, atyáink Istenéhez kiáltottunk segítségért, az ÚR pedig meghallotta szavunkat, és meglátta nyomorúságunkat, gyötrelmünket és sanyarú sorsunkat. ⁸És kihozott bennünket az ÚR Egyiptomból erős kézzel és kinyújtott karral, nagy félelmet keltő jelek és csodák között. ⁹Azután behozott bennünket erre a helyre, és nekünk adta ezt a földet, a tejjel és mézzel folyó földet. ¹⁰Azért hoztam most ide a föld termésének a legjavát, amelyet te adtál nekem, URam! Így tedd azt oda Istenednek, az ÚRnak színe elé, és borulj le Istenednek, az ÚRnak színe előtt. ¹¹Azután örvendezz mindannak a jónak, amit Istened, az ÚR ad neked és házad népének, örvendezz a lévitával és a nálad lakó jövevényvel együtt!

Kedves Testvéreim!

Természetes. Minden, ami itt díszíti ma a templomunkat természetes. Most nem arra gondolok, hogy nem mesterséges, hiszen ha őszinte akarok lenni, akkor elég kevés ezen a hálaadó oltáron az a termés, amit csak úgy a természetből összegyűjtöttünk. Sőt egy része még csak nem is kertekből, hanem a piacról vagy a boltból van. Ahová pedig ki tudja honnan került, és milyen technológiával, hol termesztették. Azt hiszem, hogy többségünk már nem maga termeli meg a kertjében, ha egyáltalán van ilyen a zöldségeket, gyümölcsöket amelyeket elfogyaszt. Gyerekkoromban a nagymamám kertjében még más volt a helyzet. Rengeteg féle zöldség, gyümölcs, amelyeket csak ritkán kellett kiegészíteni a piacról, sőt néha megvalósult egyfajta csere is, hiszen jött egy kofa, aki felvásárolt a mama által megtermelt árukból. Gyerekként már korán megtanultam azt is, hogy ahhoz, hogy legyen a kertben valami, tenni kell. Ültetni kell, majd gondozni, odafigyelni rá. Nekem az egyik kedvencem a borsó volt. Mindig megnéztem a borsót, hogy terem-e már. Amikor pedig megjelentek az első hüvelyek rohantam a mamához, vagy a szüleimhez: „van borsó, van borsó”, akik persze türelemre intettek, mert az a borsó még nem volt „kész”, még be kellett érnie. Néha azért elkészült a zsege borsóhüvely leves csak a kedvemért, amiért én nagyon hálás voltam.

Természetes. Sokszor azt veszem észre saját magamon, a gyerekeimen, hogy olyan természetesnek vesszük azt, hogy van mit az asztalra tenni, hogy van mit enni. Persze minden étkezés előtt elimádkozunk: Jövel Jézus légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk. Ámen. De, hogy azt tényleg Jézus adta, abba már talán ritkábban gondolunk bele.

Mai alapigénk a zsidó nép pusztai vándorlásának végéről hangzik. Amikor Mózes megismétli az Isteni törvény szövegét azoknak, akik nem hallották azt a Sínai hegy lábánál, hiszen eltelt azóta 40 év.

De talán nekünk sem árt az ismétlés, hogy miről is beszélünk. A zsidó nép története Ábrahámval kezdődik, őt szólítja meg Isten: menj el földedről rokonságod közül, atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked... Nagy néppé teszek és megáldalak... Ezt az ígéretet öröklő Ábrahám fia Izsák, majd Izsák két fia közül Jákób, akit később maga Isten nevez el Izraelnek, ahogyan később a zsidó népet nevezik. Jákóbnak 12 fia volt, akik közül József a legismertebb, aki testvérei miatt Egyiptomba kerül rabszolgának. Ott Isten segítségével felküzd magát – a fáraó főembere lesz, és amikor éhínség támad és testvérei Egyiptomba mennek élelemért, akkor megbocsát nekik, és magához veszi őket. Egy darabig jól megy Izrael fiainak sora, aztán hatalomváltás jön, és gyakorlatilag rabszolgákká válnak. Ekkor jön Mózes, aki kalandos utakon megkapja a feladatot Istentől: vigye haza – Kánaán földjére a népet. Jön a tíz csapás, amellyel Isten Egyiptomot sújtja, mert nem engedte el a fáraó a zsidókat. Majd a Vörös-tengeren való csodálatos átkelés, az út a Sínai-hegyhez, ahol megkapják a tízparancsolat kőtábláit, amivel végérvényesen Isten népévé válnak. Szövetséget kötnek vele, Ő lesz az Istenük, ők pedig a népe lesznek. Persze már rögtön az elején gondok vannak, bálványimádás, zúgolódás, elégtelenség, ezért a várt bevonulás az ígért földjére elmarad. 40 évig, hiszen az a generáció nem mehet be, akik Isten ellen vétettek. Csak az új nemzedék. Ezért Ismétli meg a Mózes a törvényt, és hívja fel a figyelmet még valamire, és mai igénknek ez a lényege: emlékezzenek vissza mindig, minden évben a betakarítás ünnepén arra, hogy mindent Istennek köszönhetnek.

Erre emlékezteti őket az ígért földjén a termés, amely egyáltalán nem természetes, hanem az Isten ajándéka. Tudták ezt nagyon jól, hiszen a 40 éves pusztai, mondhatni sivatagi vándorlás alatt megélték azt,

hogy nem természetes, nem természetes az, hogy van víz, nem természetes az, hogy van mit enni, van mivel ruházkodni, hiszen ha Isten nem adja a mannát 40 éven át, akkor éhenhalnak ott a pusztában. De Isten minden nap adott nekik. Nem bővelkedtek, éppen annyi volt, amennyi kellett. De megtanulták azt, hogy amim van, az az Istentől van.

Mai alapigénkben Mózes azért rendeli el az őszi hálaadó ünnepet, hogy erről akkor se feledkezzenek el, amikor már jó dolguk lesz, amikor ők dolgoznak majd a földeken, ők termelik meg a mindennapi betevőt. Mert akkor sem természetes, mert azt is az Isten adja. Arra figyelmezteti a népet, hogy gondoljanak vissza a múltra, és ezzel gondolják végig, hogy mi mindent kaptak az Istentől.

A zsidóságban ezt az ünnepet – a szukkót ünnepét, lombsátor ünnepnek is nevezik, amikor sátrakat építenek, és ki is költöznek ezekbe, hogy emlékeztessék magukat: mindenem, amim van az Isten ajándéka.

De mi ma, nem egy zsidó ünnepet ülünk itt. Mi nem a pusztai vándorlásra emlékezünk, a lényeg azonban nem változik. Mert – ahogy Jób könyvében olvassuk – mezítelen jöttem ki anyám méhéből – nincsen semmim, amit ne úgy kaptam volna. Mindenem amim van, az azért van, mert megajándékozott vagyok. Életet kaptam – amelyben Isten használta a szüleimet, majd növekedtem, amelyben szintén ők voltak a segítségemre. És itt álljunk is meg egy pillanatra. Dani fiam nagyon szeretne megnőni. Mostanában szinte minden nap meg kell őt mérni. Olyan szívesen megadnám neki, ha tehetném, annyira vágyik rá. Amikor nő egy-egy centit, és újabb vonal kerül az ajtófélfára, akkor óriási az öröm. Az természetes, hogy egy gyerek növekszik? Igen az, mégis óriási az öröm nálunk az egész családban, ha ezt észre is vesszük, de ehhez szükség van arra, hogy Dani újra és újra megjelenjen: „apa, mérjél meg.”

Vajon oda tudunk-e így menni a mi mennyei Atyánkhoz? Apa mérjél meg, növekedtem-e a hitben? Erősödtem-e? És ha igen tudunk-e örülni ennek?

De még egyszerűbbet kérdezek, a mai ige kapcsán: tudunk-e örülni mindannak, amit kaptunk. A születésünktől kezdve a növekedésen át a mindennapi kenyérért. Azért amiért mi is megdolgoztunk, amiért esetleg keményen megküzdöttünk. Vagy természetesnek vesszük: nekem ez jár! Nem jár, hanem ajándék. És ezt csak akkor tapasztalja meg valaki, amikor nincs.

A gyerekeinket igyekszünk arra nevelni, hogy ha kapnak valamit, akkor azt köszönjék meg, és természetesen rájuk szólunk, ha nem teszik ezt. Először kérdésként jelenik meg: megköszönted? Majd parancsként: köszönd meg! Persze a gyerekeknél egyből észrevesszük, ha nem köszönnek meg valamit, de mi vajon megköszönjük-e Istennek amit tőle kaptunk? Ő nem szól ránk, nem kérdez, nem parancsol, még csak el sem várja a köszönetünket, mert erre nem neki van szüksége, hanem nekünk. Méghozzá azért, hogy tudatosítsuk: amint van azt az ő ajándéka.

Ma őszi hálaadó istentiszteletet tartunk. Elhoztuk a legjavát annak, amit tőle kaptunk... Elhoztuk a legjavát? Tudjuk, észrevettük, hogy mivel ajándékozott meg bennünket?

Sokan mondják azt, hogy nincs mit megköszönniük, mert csupa olyan dolog történt velük, ami nem jó. Erre két dolgot had mondjak el. Az egyik a szőlőlevél, mert itt az udvaron van néhány tő szőlőm, amely az idei évben nem termett. Miért nem? Azért mert nem foglalkoztam vele, nem gondoztam, nem ápoltam. Elhanyagoltam, metszeni, permetezni kellett volna. Ha azt mondod, hogy nem látod a gyümölcsöket az életedben, akkor tedd fel azt a kérdést is, hogy megtette-e a rád eső részt? Mert, bár Isten adott a népének a pusztában mannát, de azt össze is kellett szedni ahhoz, hogy enni tudjanak belőle.

A másik dolgot már többször említettem. Egyszer egy barátommal panaszáradatot zúdítottunk egymásra. Amikor rajtakaptuk ezen magunkat, elhatároztuk, hogy a következő beszélgetésünkig leírjuk, hogy milyen jó dolgok történnek velünk. Meglepően hosszú lett a lista. Hosszabb, mint a panaszáradat, csupán az történt, hogy a rossz dolgok amik történtek, eltakarták azt a sok csodát, amellyel Isten megajándékozott minket.

Észreveszed-e testvérem az Isten munkáját a te életeden. Hogy mennyi mindent kaptál teszti, anyagi, szellemi és lelki értelemben. Mi az amiért te hálás vagy?

A mai istentiszteleten erre a hálaadó oltárra kitettünk egy üres kosarat. A padokon pedig papír és ceruza található: most kérek mindenkit, hogy gondoljon vissza a mögötte álló időszakra. Azt mindenkire rábízom, hogy ez milyen hosszú lesz: néhány nap, hét, hónap, év, vagy akár a születésétől kezdve... Hagyunk időt, az orgona szólni fog, de ezalatt gondolkozzunk el, és írjuk le azt amiért hálásak vagyunk, lehet több dolgot is írni, lehet csak egyet is, de egyet mindenképpen. Aztán fogjuk meg a papírunkat, és tegyük bele ebbe a kosárba, hozzuk Isten elé. Tegyük le elé most csak egy kis papíron azt, amit tőle kaptunk, amiért hálásak vagyunk. Hozzuk el neki a legjavát annak, amivel megajándékozott bennünket.